

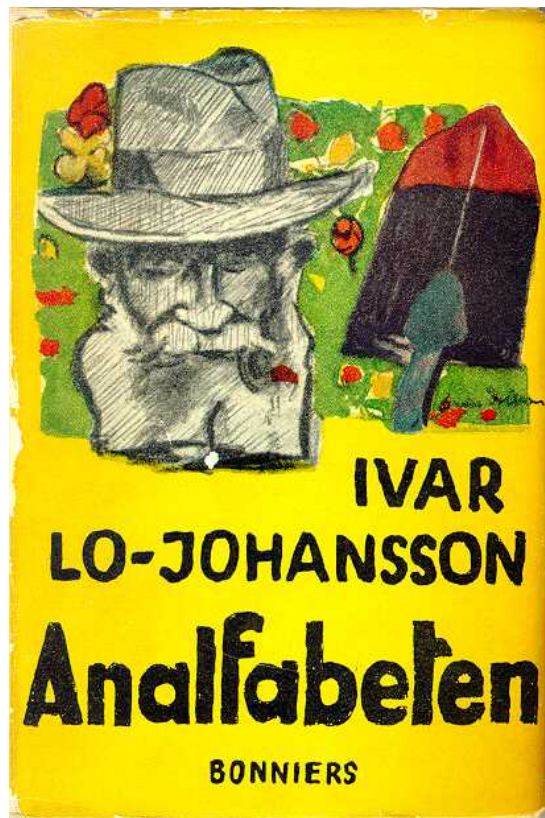
Ivar Lo:s produktion med lokalt innehåll

Mina artiklar på bloggen om Ivar Lo-Johanssons liv och litterära produktion har väckt ett förvånansvärt stort intresse.

Många läsare, framförallt med Haningeanknytning, har frågat om vilka av hans många verk som relaterar till tiden i Tungelsta men också de tidiga åren i Ösmo.

Jag försöker här reda ut dessa begrepp men vill redan här påpeka att kortare inlägg från dessa miljöer förekommer i flera andra böcker ur hans digra produktion.

Om man vill engagera sig i Ivar Lo:s lokala berättelser bör man nog börja med:

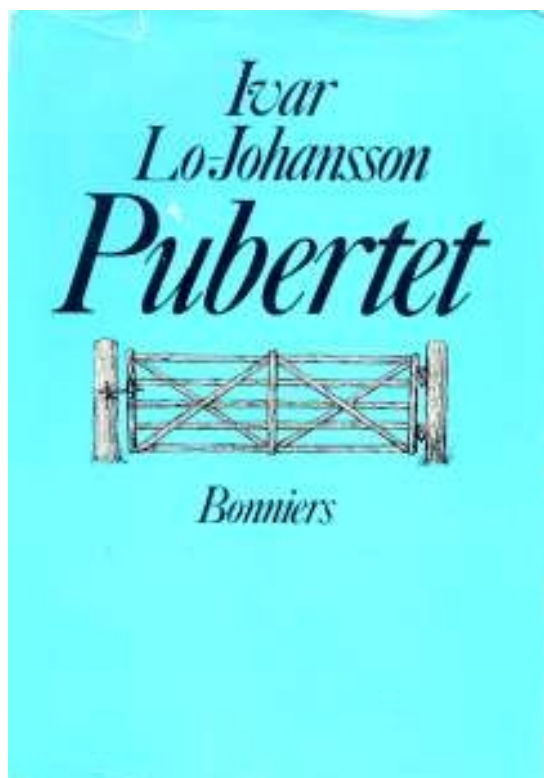
Analfabeten, Bonniers, 1951

Ivar Lo-Johanssons förbluffande nytändning som författare är att betrakta som ett äreminne över fadern; fyllt av leende humor och gripande berättarkonst. Kort sagt, fyllt av kärlek. "Analfabeten" inleder den självbiografiska berättelsesvit om åtta delar som skall komma att hålla Ivar Lo-Johansson sysselsatt under hela 50-talet. Han överraskar sin publik, och reviderar bilden av sig själv som statarförfattare. Nu är det inte statare utan egnahemmare vi möter. Och framför allt möter vi alltså fadern; egnahemmaren och nyodlaren:

Han trampade ner spaden djupt i den knappt frusna marken. Han var omgiven av jord, snö och stjärnor. I stjärnljuset försvann en del av hans bekymmer. Evig var jorden, evigt var gräset, evigt var arbetet. För en stund glömde han bort att han inte kunde läsa och skriva.

Mannen utan namn, analfabeten, blev monumental.

För att fortsätta med:

Denna bok är den första av fyra som betraktas som memoarer, den skrevs 1978 och beskriver samma tidsperiod som Analfabeten ovan (som betraktas som en självbiografi).

Man finner en del mycket märkliga skillnader mellan de två verken, bl.a. en tidsförskjutning på c:a tio år.

Litteraturvetare och Lo-kännare gör bedömningen att faktatörstande läsare (som undertecknad) bör söka sanningen i Pubertet.

Forskaren Lennart Andersson skriver så häri en 60-poängsuppsats 1993:

Under arbetet kom jag fram till betydande innehållsskillnader mellan "Analfabeten" och Lo-Johanssons första memoardel "Pubertet" (böcker som

behandlar samma period). En slutsats blev att s.k. självbiografiska romaner knappast får läsas som sanning utan just som romaner. Mycket material utanför verklighetens ram kan finnas med. Därmed inte sagt att memoarer skriver sanningen (men de är i alla fall bättre som källor än de självbiografiska romanerna). I många fall har tyvärr "Analfabeten" använts som källa till Lo-Johanssons liv.

Jag kan bara rekommendera att jämföra t.ex. "Analfabeten" och "Pubertet". Ni kommer att finna flera tydliga skillnader!

Därefter läser man:

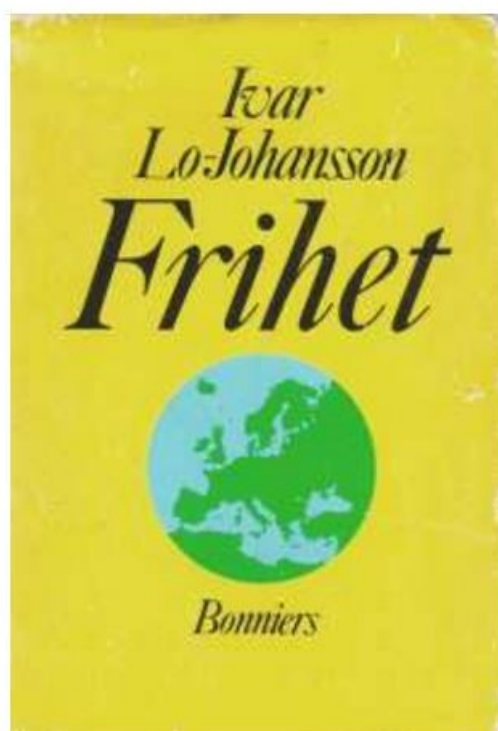
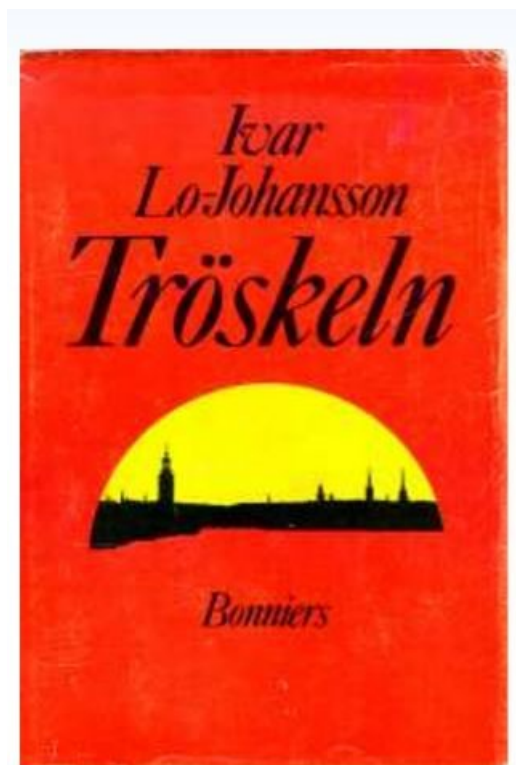
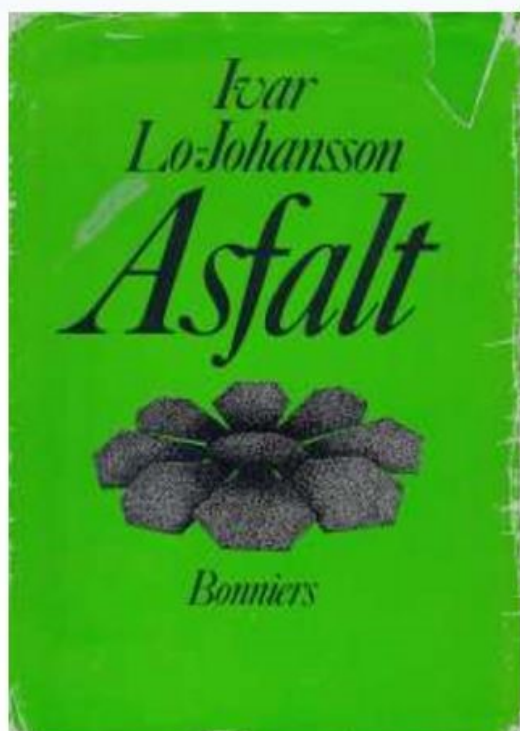

Journalisten, Bonniers, 1956

Tidsförloppet i "Journalisten" omfattar ett halvår av författarens journalistiska bana i Nynäshamns Tidning, som sträckte sig från hösten 1922 till våren 1923. Nynäshamns Tidning, alias "Sörmlandsörnen" var sedan ett par år en avläggare till Lidingö Tidning, alias "Rikö Tidning". Som äreminne över författarens mor utgör Journalisten ett motstycke till Analfabeten. Och som sörmlandsskildring skiljer den sig minst sagt markant från statarepiken. Då var författaren ett barn av sin provins. Nu inser han att det i stället är landskapet som är hans barn:

Det fanns de som trodde att en mänska var ett barn av sin provins, tänkte jag. Och det var därför som en mänska älskade sitt landskap som ett barn älskar sin mor. Men det var fel. Det var istället landskapet, som var ens barn. Och framförallt gällde det i dikten. I dikten gav man landskapet sina egna fel och förtjänster, gjorde det till ett med sig själv. Den verkliga självbiografien skrev man, när man skrev om sitt eget landskap.

Och avslutar med de tre sista memoarerna utgivna i slutet på 1970-talet:

Orkar ni komma igång lovar jag trevliga upplevelser!